

Ekonomiskt bistånd bland ensamstående kvinnor med barn

- FoU Södertörn 22/10 2015

Hugo Stranz

Institutionen för socialt arbete

Ensamstående mödrar med socialbidrag – en bakgrund

- Sedan 1960-talet kraftigt överrepresenterade bland bidragshushållen
- Jämförelsevis stora socialbidragsbehov vid lågkonjunkturer samt svårigheter att lämna bidragstagande vid högkonjunkturer
- 20-25 % av alla ensamstående mödrar uppbär ekonomiskt bistånd:

jämför
bidragstagare i befolkningen, 5-6%
ensamstående män utan barn, omkring 9 %

Vårt projekt

Ensamstående mödrar – välfärd, försörjning och socialtjänst

- Obruten terräng: avser belysa försörjningssituationen och socialtjänstens arbete med ensamma, socialbidragstagande kvinnor med barn på individnivå
- Samtliga stadsdelar i Stockholm, Göteborg & Malmö: slumpmässigt urval om 10% (n=895) avs 2007

Vad har vi funnit – allmänna levnadsvillkor

- Hög varaktighetgrad i bidragstagandet (ca 7,5 mån/år)
- Individrelaterade problem hos ca 1/3 av klienter
- Stora skillnader mellan svensk-/utrikes födda:
 - lägre disponibel ink/konsumtionsenhet
 - mer varaktigt bidragstagande (2 mån/år)
 - högre andel *långvariga* (50% mot 35%)
 - lägre grad av individuell problematik

Om socialtjänstens samverkan med andra aktörer

Socialtjänsten samverkar med andra aktörer i 60% av fallen:

- Psykosociala problem – central betydelse
- Psykisk ohälsa – central betydelse
- Barnavårdsutredningar – viss betydelse
- Långvarigt socialbidragstagande – viss betydelse

- Arbetslöshet – helt utan betydelse
- Utbildningsnivå – central betydelse

Skälig levnadsnivå?

Hushåll som når full socialbidragsnorm samt andel av norm i övriga hushåll. Procent (n=711)

	Andel	n
Uppfylld norm	52	369
<i>Andel av norm</i>		
90-99%	25	175
75-89%	14	103
-74%	9	64

Skälig levnadsnivå?

- Boendeort av central betydelse för ej uppfylld socialbidragsnorm – 50% högre risk i Gbg & dubbel risk i Malmö jmf m Stockholm

Utöver boendeorten – två centrala faktorer:

- utrikes född (jfr svenskfödda) – ca 50% högre risk
- avsaknad av ersättning från socialförsäkringen – nästan dubbelt så hög risk

Barnen då?

- Omkring 30% av familjerna är aktuella i relation till barnvården (utredningar/öppen-/slutenvård)

Estimat på barnnivå i relation till (normalpop.):

- Utredningar 19,5% (1,5%)
- Öppenvård 7,3% (1,2%)
- Slutenvård 3,8% (0,94%)

Barnen då? (forts)

Faktorer av betydelse för barnavårdsaktualitet:

- Etnicitet
- Familjestorlek
- "Längre" socialtjänstkontakt (≥ 3 år)
- Psykosocial problematik
- Psykisk ohälsa

Barnen då? (forts)

Och slutligen:

- Barn till utrikesfödda anmäls i markant högre utsträckning (6,3 mot 3,0%)
- Handläggare *överväger* (men låter bli) att anmäla barn till svenskfödda i högre utsträckning (4,4 mot 3,2%).
- Faktorer som knyter an till ekonomisk utsatthet påtagligt vanligare som skäl bland svenskfödda

VILKA SLUTSATSER KAN MAN DRA?